

Korvikealkoholin väärinkäyttö on lisääntynyt Suomessa

Suomessa käytetään kylmän ilmaston vuoksi runsaasti lasinpesunesteitä. Nämä sisältävät yleensä etanolia tai isopropanolia, mutta markkinoilla on myös metanolipitoisia lasinpesunesteitä. Lasinpesunesteitä käytetään joskus väärin alkoholin korvikkeina. Näistä metanolia sisältävät ovat myrkyllisimmät ja ne ovatkin viime vuosina aiheuttaneet vakavia myrkytystapauksia.

Suomessa arvioidaan olevan noin 1 000 vakinaista ja 3 000 – 5 000 satunnaista korvikealkoholin käyttäjää. Korvikealkoholi on viime vuosina aiheuttanut noin 50 kuolemantapausta vuosittain. Suurin osa sattuneista kuolemantapauksista on aiheutunut metanolipitoisista lasinpesunesteistä

Metanolimyrkytysten lisääntymisen syitä ovat mm. metanolipitoisten valmisteiden, esimerkiksi lasinpesunesteiden väärinkäyttö, tietämättömyys metanolin vaaroista tai tällaisten valmisteiden helppo saatavuus.

Metanolin vaikutukset

Metanoli on helposti syttyvä neste, joka on myrkyllistä hengitettynä ja nieltynä. Se voi elimistöön joutuessaan aiheuttaa pahoinvointia, päänsärkyä, huimausta, näköhäiriöitä ja tajuttomuutta.

Vähäisetkin annokset voivat nieltynä johtaa mm. vakaviin, erityisesti näköhermoon kohdistuviin vaurioihin, jotka ilmenevät väliaikaisena tai pysyvänä näönmenetyksenä. 4 ml:n suuruisen metanoliannoksen nielemisen on todettu aiheuttaneen sokeutumista ja 30 ml:n suuruisen annos voi aiheuttaa kuoleman.

Täten voi noin 20 ml:n annos eli snapsilasillinen 20 prosenttista metanolia sisältävää lasinpesunestettä nieltynä aiheuttaa sokeuden ja 150 ml:n annos eli juomalasillinen aiheuttaa kuoleman.

Metanolimyrkytys vaatii aina sairaalahoitoa.

Metanoli ei tapa pesunesteessä

18.02.2005 - Aamulehti

Metanolipohjaiset lasinpesunesteet voivat olla auton ikkunanpesussa jopa turvallisempia kuin tuotteet, joissa vaikuttavana aineena on yleisimmin käytetty isopropanoli. Metanolin myrkyllisyyteen hengitettynä viitattiin muutama viikko sitten Auto ja liikenne -sivun lasinpesunestevertailussa. Oikein käytettynä metanoli on kuitenkin haitatonta, vakuuttaa AM-Company Oy:n toimitusjohtaja Jari Meri.

– VTT:n tutkimusten mukaan metanoli on kuluttajan kannalta turvallisinta. VTT selvitti vuonna 2001 tehdyssä pesunestevertailussa metanolin ja isopropanolin pitoisuuksia auton sisätiloissa. Tunnin kestäneessä mittauksessa isopropanolia mitattiin matkustamosta 14 kertaa enemmän kuin metanolia. Mittauspaikkana oli auton oman ilmanpuhaltimen ulostulo. Sisällä autossa oli myös selvä isopropanolin haju. Sen sijaan metanolin hajua ei testissä tunnistettu.

Isopropanolia mitattiin 280 milligramma kuutiometristä ilmaa. Määrä on niin suuri, että isopropanolille säännöllisesti altistuvien henkilöiden kuten taksin- tai bussinkuljettajien terveydentilaa tulisi tarkkailla säännöllisesti.

Isopropanoli jää ravintoketjuihin

VTT:n testiin ei kuulunut tulkinta, miksi aineiden välillä oli näinkin suuret erot. Meri arvelee metanolin haihtuvan tuulilasilta pois paljon nopeammin kuin isopropanolin, joten sitä ei pääse valumaan lasin alareunaan kohti tuulettimen ilmanottoaukkoja.

– Metanoli on pohjoisamerikkalainen tuote. Siellähän isopropanolia ei saa myydä ollenkaan, koska se voi vahingoittaa muovi- ja kumiosia kuten lasinpyyhkimiä.

Metanoli myös hajoaa luontoon täysin, ja siksi sitä käytetään esimerkiksi vedenpuhdistamoissa. Isopropanoli puolestaan rikastuu ravintoketjuissa. Metanolin käyttö korvikealkoholina oli Meren mukaan vakavampi ongelma pari vuotta sitten, kun aineita sai huoltamoilta ulkomyyntistä. Korvikejuotavia oli helppo varastaa myyjän ehtimättä väliin.

– Tarjonta on siirtynyt enemmän asemien sisälle ja varastelu samalla vähentynyt.

Kari Pitkänen